

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2019/2107 НА СЪВЕТА**от 28 ноември 2019 година**

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвета на Международната организация за гражданско въздухоплаване във връзка с преразглеждането на глава 9 от приложение 9 („Улесняване“) към Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване с цел установяване на стандарти и препоръчителни практики относно резервационните данни на пътниците

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 16, параграф 2 и член 87, параграф 2, буква а), във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване (Чикагската конвенция), с която се урежда международният въздушен транспорт, е в сила от 4 април 1947 г. С нея се учредява Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО).
- (2) Държавите членки на Съюза са договарящи страни по Чикагската конвенция и държавите - членки на ИКАО, а Съюзът има статут на наблюдател в някои органи на ИКАО, включително събранието и други технически органи.
- (3) Съгласно член 54, буква л) от Чикагската конвенция Съветът на ИКАО трябва да приема международни стандарти и препоръчителни практики.
- (4) Съветът за сигурност на ООН, в своята Резолюция 2396(2017) от 21 декември 2017 г. („Резолюция 2396 (2017) на СС на ООН“), реши, че държавите, които членуват в ООН, трябва да развият капацитет за събиране, обработване и анализиране на резервационни данни на пътниците (PNR данни) в изпълнение на стандартите и препоръчителните практики на ИКАО и да гарантират, че PNR данните се използват от всички техни компетентни национални органи и се обменят с тях при пълно спазване на правата на човека и основните права за целите на предотвратяването, разкриването и разследването на терористични престъпления и свързани с тях пътувания.
- (5) Също така съгласно Резолюция 2396 (2017) на СС на ООН ИКАО се приканва да работи с държавите — членки на ООН, с цел изготвянето на стандарт за събирането, използването, обработването и защитата на PNR данните.
- (6) Стандартите и препоръчителните практики относно PNR данните се съдържат в части А и D на глава 9 от приложение 9 („Улесняване“) към Чикагската конвенция. Към тези стандарти и препоръчителни практики има допълнителни насоки, по-специално документ 9944 на ИКАО, в който се съдържат насоки относно PNR данните.
- (7) През март 2019 г. комитетът за въздушен транспорт на ИКАО сформира работна група от експерти от държавите, членувачи в комисията на ИКАО по въпросите на улесняването, която ще разглежда предложения за нови стандарти и препоръчителни практики относно събирането, използването, обработването и защитата на PNR данните в съответствие с Резолюция 2396 (2017) на СС на ООН („работната група“). В работната група са представени няколко държави — членки на Съюза. Комисията участва в работната група като наблюдател.
- (8) Четиридесетото заседание на събранието на ИКАО се проведе от 24 септември до 4 октомври 2019 г. Резултатите от събранието на ИКАО ще определят политическата ориентация на ИКАО през следващите години, включително във връзка с приемането на нови стандарти и препоръчителни практики относно PNR данните.
- (9) На 16 септември 2019 г. Съветът прие информационен документ относно стандартите и принципите на събиране, използване, обработване и защита на PNR данните, който ще бъде представен на 40-то заседание на събранието на ИКАО („информационният документ“). Информационният документ беше представен на събранието на ИКАО от Финландия от името на Съюза и неговите държави членки и от другите държави членки на Европейската конференция за гражданска авиация.

- (10) В информационния документ се съдържа позицията на Съюза относно спазването на основни принципи, което би допринесло за зачитането на конституционните и регулаторните изисквания относно основните права на неприкосновеност на личния живот и защита на данните при обработването на PNR данните за целите на борбата с тероризма и тежките престъпления. ИКАО беше приканен да включи тези принципи в бъдещите стандарти за PNR данните, както и в преразгледаните насоки на ИКАО относно PNR данните (док. 9944).
- (11) Съюзът прие общи правила относно PNR данните под формата на Директива (ЕС) 2016/681 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, чийто обхват се припокрива до голяма степен с областта, която ще бъде уредена с предвидените нови стандарти и препоръчителни практики. Директива (ЕС) 2016/681 включва, по-специално, всеобхватен набор от правила за опазване на основните права за неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни при предаването на PNR данни от въздушни превозвачи на държави членки за целите на предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на терористични престъпления и тежки престъпления.
- (12) Понастоящем са в сила две международни споразумения между Съюза и трети държави относно обработването и предаването на PNR данни, а именно с Австралия ⁽²⁾ и със Съединените щати ⁽³⁾. На 26 юли 2017 г. Съдът на Европейския съюз даде становище относно предвиденото споразумение между Съюза и Канада, подписано на 25 юни 2014 г. ⁽⁴⁾ („становище 1/15“).
- (13) Целесъобразно е да се установи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на съвета на ИКАО, тъй като всякакви бъдещи стандарти и препоръчителни практики относно PNR данните, по-специално изменения на глава 9 от приложение 9 („Улесняване“) към Чикагската конвенция, ще повлияят съществено на съдържанието на законодателството на Съюза, а именно на Директива (ЕС) 2016/681 и на действащите международни споразумения относно PNR данните. В съответствие със задължението за лоялно сътрудничество държавите членки на Съюза трябва да защитават тази позиция по време на цялата работа на ИКАО за разработването на стандартите и препоръчителните практики.
- (14) Позицията на Съюза, съдържаща се в приложението, е определена в съответствие с действащата правна уредба на Съюза относно защитата на данните и PNR данните, а именно Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾, Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾ и Директива (ЕС) 2016/681, както и Договора и Хартата на основните права на Европейския съюз съгласно тълкуването им в съответната практика на Съда на Европейския съюз, по-специално становище 1/15.
- (15) Позицията на Съюза следва да бъде изразена от неговите държави — членки, които са членки на ИКАО, като действат съвместно.
- (16) Обединеното кралство и Ирландия са обвързани от Директива (ЕС) 2016/681 и следователно участват в приемането на настоящото решение.
- (17) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане,

⁽¹⁾ Директива (ЕС) 2016/681 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно използването на резервационни данни на пътниците с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 132).

⁽²⁾ ОВ L 186, 14.7.2012 г., стр. 4.

⁽³⁾ ОВ L 215, 11.8.2012 г., стр. 5.

⁽⁴⁾ Становище 1/15 на Съда (голям състав), 26 юли 2017 г., ECLI:EU:C:2017:592.

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на съвета на Международната организация за гражданска авиация (ИКАО) във връзка с преразглеждането на глава 9 от приложение 9 („Улесняване“) към Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване във връзка с приемането на стандарти и препоръчителни практики относно резервационните данни на пътниците, е установена в приложението към настоящото решение.

Член 2

Позицията по член 1 се изразява съвместно от държавите — членки на Съюза, които са членове на съвета на ИКАО.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на 28 ноември 2019 година.

За Съвета
Председател
T. HARAKKA

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПОЗИЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗАЕМЕ ОТ ИМЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ В РАМКИТЕ НА СЪВЕТА НА МЕЖДУНАРОДНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ГРАЖДАНСКО ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕТО НА ГЛАВА 9 ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ 9 („Улесняване“) КЪМ КОНВЕНЦИЯТА ЗА МЕЖДУНАРОДНО ГРАЖДАНСКО ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ ВЪВ ВРЪЗКА СЪС СТАНДАРТИТЕ И ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИТЕ ПРАКТИКИ ОТНОСНО РЕЗЕРВАЦИОННИТЕ ДАННИ НА ПЪТНИЦИТЕ

Общи принципи

В рамките на дейностите на Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО) във връзка с преразглеждането на глава 9 от приложение 9 („Улесняване“) към Чикагската конвенция относно разработването на стандарти и препоръчителни практики (standards and recommended practices - SARPs) относно резервационните данни на пътниците (PNR данни), държавите членки на Съюза, действащи съвместно в интерес на Съюза:

- а) действат в съответствие с целите, преследвани от Съюза в неговата политика за PNR данните, по-специално да се гарантира сигурността, да се опази животът на хората и да се съхрани тяхната безопасност, както и да се гарантира пълното зачитане на основните права, по-специално правото на неприкосновеност на личния живот и на защита на личните данни;
- б) повишават осведомеността сред всички държави членки на ИКАО относно свързаните с предаването на PNR данни стандарти и принципи на Съюза, произтичащи от приложимото право на Съюза и практиката на Съда на Европейския съюз;
- в) насърчават разработването на многостранни решения, спазващи основните права, относно предаването на PNR данни от въздушните превозвачи на правоприлагащите органи в интерес на постигането на правна сигурност, зачитането на основните права и рационализирането на задълженията, наложени на въздушните превозвачи;
- г) насърчават обмена на PNR данни и на резултатите от тяхното обработване сред държавите членки на ИКАО, когато това се счита необходимо за предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на терористични или тежки престъпления, при пълно зачитане на основните права и свободи;
- д) продължават да оказват съдействие на ИКАО за разработването на стандарти за събирането, използването, обработването и защитата на PNR данни в съответствие с UNSCR 2396 (2017);
- е) продължават да съдействат в подкрепа на SARPs на ИКАО за развитието във всички държави членки на ИКАО на способности за събиране, обработване и анализиране на PNR данни и гарантират, че PNR данните се използват и споделят от всички компетентни национални органи на държавите членки на ИКАО при пълно зачитане на правата на човека и основните свободи за целите на предотвратяването, разкриването и разследването на терористични престъпления и свързаните с тях пътувания, както се изисква от UNSCR 2396 (2017);
- ж) използват като източника на обща информация информационния документ относно „Стандарти и принципи за събирането, използването, обработването и защитата на PNR данни“ (док. А40-WP/530), представен на 40-то заседание на събранието на ИКАО от Финландия от името на Европейския съюз и неговите държави членки и от другите държави членки на Европейската конференция за гражданска авиация;
- з) насърчават изграждането на среда, в която международният въздушен транспорт може да се развива в отворен, либерализиран и глобализиран пазар и да продължи да се разраства, без да се застрашава сигурността, като същевременно се осигури въвеждането на съответните предпазни механизми.

Насоки

Държавите членки на Съюза, действащи съвместно в интерес на Съюза, подкрепят включването на следните стандарти и принципи във всички бъдещи стандарти и препоръчителни практики на ИКАО за PNR данните:

1. Относно реда и условията за предаване на PNR данни:

- а) Метод на предаване: с оглед на защитата на личните данни, които се съдържат в системите на въздушните превозвачи, и за да се гарантира, че те упражняват контрол върху тези системи, данните следва да бъдат предавани единствено чрез използване на метода „push“.

- б) Протоколи за предаване на данни: използването на подходящи за целта, сигурни и отворени стандартни протоколи като част от списъка с международно допускани референтни протоколи за предаване на PNR данни следва да се насърчава с цел постепенно увеличаване на използването им и окончателна замяна на проприетарните стандарти.
- в) Честота на предаване на данните: честотата и сроковете за предаване на PNR данни не следва да създават прекомерна тежест за въздушните превозвачи и следва да бъдат ограничени до това, което е строго необходимо за целите на правоприлагането и граничната сигурност за борба с тероризма и тежките престъпления.
- г) Без задължение за въздушните превозвачи да събират допълнителни данни: от въздушните превозвачи не следва да се изисква да събират допълнителни PNR данни в сравнение с тези, които вече събират, или да събират определени видове данни, а само да предават данните, което така или иначе събират като част от работата си.

2. Относно реда и условията за обработване на PNR данни:

- а) Срокове за предаване и обработване на данните: при подходящи гаранции по отношение на защитата на неприкосновеността на личния живот на съответните лица PNR данните могат да бъдат предоставяни достатъчно време преди пристигане или заминаване на полета, с което да се осигури на органите повече време за обработване и анализиране на данните и за евентуално предприемане на действия.
- б) Съпоставяне с предварително определени критерии и бази данни: органите следва да обработват PNR данните, като използват основани на доказателства критерии и бази данни, които са от значение за борбата с тероризма и тежката престъпност.

3. Относно защитата на личните данни:

- а) Законосъобразност, добросъвестност и прозрачност на обработването: необходимо е да има законно основание за обработването на лични данни, за да може физическите лица да са наясно с рисковете, гаранциите и правата, свързани с обработването на личните им данни, и с начините, по които могат да упражняват правата си във връзка с обработването.
- б) Ограничаване в рамките на целта: целите, за които PNR данните могат да се използват от органите, следва да бъдат ясно определени и обхватът им не следва да бъде по-широк от необходимото за постигането им, по-специално за целите на правоприлагането и граничната сигурност за борба с тероризма и тежките престъпления.
- в) Обхват на PNR данните: елементите на PNR данните, които въздушните превозвачи предават, следва да бъдат ясно установени и изчерпателно изброени. Този списък следва да бъде стандартизиран, за да се гарантира, че тези данни са сведени до минимум, като същевременно се предотврати обработването на чувствителни данни, включително данни, разкриващи расовия или етническия произход на лицето, неговите политически възгледи, религиозни или философски убеждения, членството му в профсъюзи, здравословното му състояние, сексуалния му живот или ориентация.
- г) Използване на PNR данните: допълнителното обработване на PNR данните следва да бъде ограничено до целите на първоначалното предаване въз основа на обективни критерии и да бъде предмет на материалноправни и процедурни условия в съответствие с изискванията, приложими за предаването на лични данни.
- д) Автоматизирано обработване на PNR данните: автоматизираното обработване следва да се основава на обективни, недискриминационни, надеждни и предварително установени критерии и не следва да се използва като единствена основа за каквито и да било решения, които пораждат неблагоприятни правни последици за дадено лице или сериозно го засягат.
- е) Съхраняване на данните: срокът на съхранение на PNR данните следва да бъде ограничен и да не е по-дълъг от необходимото за постигането на първоначалната цел. Заличаването на данните следва да се извършва в съответствие с правните изисквания на държавата източник. След изтичането на срока на съхранение PNR данните следва да бъдат заличени или анонимизирани.
- ж) Разкриване на PNR данни на оправомощени органи: по-нататъшното разкриване на PNR данни на други държавни органи в рамките на една и съща държава или на други държави - членки на ИКАО на индивидуална основа може да се извършва само ако получаващият ги орган упражнява функции, свързани с борбата с тероризма или тежката транснационална престъпност и осигурява същата защита като предоставяната от разкриващия данните орган.

- з) Сигурност на данните: трябва да се вземат подходящи мерки за защита на сигурността, поверителността и целостта на PNR данните.
 - и) Прозрачност и уведомяване: физическите лица следва да бъдат уведомявани за обработването на техните PNR данни и за правата и средствата за защита, които са на тяхно разположение, при спазване на необходими и съразмерни ограничения.
 - й) Достъп, поправка и заличаване: физическите лица следва да имат право на достъп до собствените си PNR данни и право да ги поправят при спазване на необходими и съразмерни ограничения.
 - к) Правна защита: физическите лица следва да имат право на ефективни административни и съдебни средства за защита, когато считат, че техните права на неприкосновеност на личния живот и на защита на данните са нарушени.
 - л) Контрол и отчетност: органите, използващи PNR данни, следва да се отчетат за своите действия пред независим публичен орган, който упражнява контрол над тях, разполага с ефективни правомощия за разследване и правоприлагане и е в състояние да изпълнява задачите си, без върху него да бъде упражнявано каквото и да било влияние, по-специално от страна на правоприлагащите органи.
4. Относно обмена на информация във връзка с резервационни данни на пътниците между правоприлагащите органи:
- а) Насърчаване на обмена на информация: обменът на индивидуална основа на PNR данни между правоприлагащите органи на различните държави - членки на ИКАО следва да бъде насърчаван с цел да се подобри международното сътрудничество за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични и тежки престъпления.
 - б) Сигурност на обмена на информация: обменът на информация следва да се осъществява чрез подходящи канали, които гарантират подходящо ниво на сигурност на данните и са изцяло в съответствие с международните и националните правни уредби за защита на личните данни.
-